

1^η Συνάντηση Υποομάδας LEADER/ CLLD, 21 Απριλίου 2015, Βρυξέλλες

Η Υποομάδα LEADER/ CLLD (LEADER/ CLLD Sub-Group) συστάθηκε από τη Συνέλευση των Ευρωπαϊκών Αγροτικών Δικτύων (European Rural Networks Assembly), κατά την πρώτη συνάντηση που πραγματοποιήθηκε στις Βρυξέλλες τον Ιανουάριο του 2015, σύμφωνα με την 2014/825/ΕΕ Εκτελεστική Απόφαση της Επιτροπής για την οργανωτική δομή και λειτουργία του Ευρωπαϊκού Δικτύου Αγροτικής Ανάπτυξης και του Δικτύου Ευρωπαϊκής Σύμπραξης Καινοτομίας. Εκπρόσωποι από την Ελλάδα έχουν οριστεί η Γαβριέλα Μιχαήλ ως εκπρόσωπος του Εθνικού Αγροτικού Δικτύου και η Παρασκευή Θωμοπούλου ως εκπρόσωπος Διαχειριστικής Αρχής.

Η συνάντηση αυτή διοργανώθηκε από τη Γενική Διεύθυνση για τη Γεωργία και την Αγροτική Ανάπτυξη (DG AGRI), από το τμήμα Ευρωπαϊκού Δικτύου και παρακολούθησης της πολιτικής της αγροτικής ανάπτυξης σε συνεργασία με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Αγροτική Ανάπτυξη (ΕΔΑΑ).

Οι στόχοι της συνάντησης ήταν:

- Να ενημερωθούν τα μέλη σχετικά με την πορεία εφαρμογής του LEADER και των έργων Διακρατικών Συνεργασιών της περιόδου 2007-2013 καθώς και ο προγραμματισμός του LEADER/ CLLD για τη νέα περίοδο 2014-2020
- Να παρουσιαστεί και να συζητηθεί ο ρόλος της Υποομάδας LEADER/ CLLD
- Να παρουσιαστεί το φάσμα των εργαλείων που δίνονται μέσω του Δικτύου και να συζητηθούν οι προτεραιότητες των δραστηριοτήτων δικτύωσης που σχετίζονται με το LEADER/ CLLD
- Να ξεκινήσει η ανταλλαγή ιδεών και η μάθηση μεταξύ ισότιμων εμπλεκόμενων μερών του LEADER/ CLLD

Τη συνάντηση διηύθυνε ο Μάρκος Χόλζερ από τη DG AGRI όπου παρουσίασε τους ανωτέρω στόχους και την ατζέντα της ημέρας. Συντονιστές της συνάντησης ήταν οι Τζόν Γκριβ και Μάικλ Γκρέγκορ από το Σημείο Επαφής του ΕΔΑΑ.

Στη συνέχεια η Ριν Σάλιβερ από τη DG AGRI πήρε το λόγο και παρουσίασε το ρόλο και τις λειτουργίες της Υποομάδας.

Ανέφερε θετική εμπειρία από την προηγούμενη περίοδο που υπήρξε η αντίστοιχη Υποεπιτροπή η οποία απέβλεπε στη βελτίωση της ποιότητας της εφαρμογής του LEADER των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης.

Ο ρόλος της Υποομάδας είναι να δοθεί η ευκαιρία να συζητούνται και να ανταλλάσσονται απόψεις για τα κοινά θέματα, προβλήματα και τις καλές πρακτικές από ανθρώπους που εμπλέκονται άμεσα με τον προγραμματισμό και την υλοποίηση του LEADER. Οι ενέργειες της Υποομάδας έχουν ως στόχο να συμβάλουν στην επίτευξη του ενός από τους στόχους του Ευρωπαϊκού Δικτύου για την Αγροτική Ανάπτυξη - ΕΔΑΑ (KAN 1305/2013 άρθρο 52) στη βελτίωση της εφαρμογής των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης μέσω του LEADER.

Στην Υποομάδα συμμετέχουν εκπρόσωποι των Εθνικών Αγροτικών Δικτύων από τα 28 κράτη μέλη, 28 Διαχειριστικές Αρχές, 28 Ομάδες Τοπικής Δράσης, 12 Οργανισμοί της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εμπλέκονται με την αγροτική ανάπτυξη και 6 παρατηρητές από τα άλλα Ταμεία.

Ζητήθηκε από συμμετέχοντα να δοθεί η δυνατότητα σε εκτός Ευρώπης μέρη να μπορούν να συμμετέχουν σε διακρατικές συνεργασίες. Η Ριν Σάλιβερ απάντησε ότι ενώ θα μπορούσε να είναι χρήσιμο δεν είναι εφικτό.

Τονίστηκε ότι από δύο χώρες που δεν είναι παρούσες θα ήθελαν να έχουν εκπροσώπους και υπολογίζουν ότι μέχρι το τέλος του 2015 θα υπάρξει πληρότητα στην εκπροσώπηση.

Στο σημείο αυτό τέθηκε η ερώτηση από συμμετέχοντα για το αν τελικά η Εκπροσώπηση σε αυτή την Υποομάδα είναι υποχρέωση ή απλά ένα καθήκον. Η απάντηση δεν ήταν σαφής απλά διευκρινίστηκε ότι η οργανωτική δομή των Δικτύων και τα καθήκοντα είναι καθορισμένα στους κανονισμούς.

Στη συνέχεια δόθηκε ο λόγος στη Καρολίνα Ζάσινσκα Μούχλεκ από τη DG AGRI η οποία παρουσίασε συγκεντρωτικά στοιχεία απορροφήσεων του Άξονα 4 ανά κράτος μέλος καθώς και τον μέσο όρο σε ευρωπαϊκό επίπεδο και ειδικότερα για τις διακρατικές συνεργασίες αναλυτικότερα στοιχεία (αριθμό διακρατικών συνεργασιών ανά κράτος μέλος και απορροφήσεις).

Ανέφερε κάποια συνολικά νούμερα. Ο συνολικός προϋπολογισμός του ΕΓΤΑΑ που έχει κατανεμηθεί στα κράτη μέλη για υλοποίηση Άξονα 4 ανέρχεται σε 5.903,4 εκ. ευρώ εκ των οποίων έχουν απορροφηθεί μέχρι σήμερα τα 3.967,3 εκ. ευρώ. Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι ο μέσος όρος απορρόφησης του Άξονα 4 σε ευρωπαϊκό επίπεδο ανέρχεται σε ποσοστό 67,2%.

Ενδεικτικά σημεία:

- Η Αγγλία ολοκλήρωσε τον Άξονα 4 αυτής της περιόδου στις 31/12/2013
- Οι ΟΤΔ καλύπτουν γεωγραφικά το 95% των περιοχών των 28 κρατών μελών
- Χρηματοδοτήθηκαν 140.000 έργα LEADER από όλα τα κράτη μέλη
- Το 421 σε επίπεδο Ευρώπης έχει δαπανήσει το 35% του κατανεμημένου προϋπολογισμού
- Η Δανία είναι στο 100% όσον αφορά το 421

Η Ούρσουλα Μπάντζιχ-Τάμπορ πήρε το λόγο για να δώσει κάποια στοιχεία για τη νέα περίοδο όπως έχουν προκύψει έως σήμερα από τα υποβληθέντα προγράμματα αγροτικής ανάπτυξης.

- Ο αριθμός των ΟΤΔ δείχνει να είναι χαμηλότερος στη νέα περίοδο
- Υπάρχουν σημαντικές διαφορές στο προγραμματισμό της κατανομής των Υπομέτρων του Μέτρου 19
- Η κατανομή του ΕΓΤΑΑ στα ήδη εγκριθέντα ΠΑΑ κυμαίνεται από 5% που είναι στα περισσότερα κράτη μέλη και το μεγαλύτερο ποσοστό είναι 45% σε συγκεκριμένη περιοχή της Γερμανίας (η Γερμανία έχει περιφερειακά ΠΑΑ)
- 16 κράτη μέλη σκοπεύουν να εφαρμόσουν πολυταμειακές στρατηγικές, 4 ίσως και 8 καθόλου
- Η Τσεχία η Ισπανία Ουγγαρία Σουηδία έχουν αποφασίσει τη κατανομή προϋπολογισμού ανά ταμείο (περιπτώσεις πολυταμειακότητας)
- 11 κράτη μέλη έχουν αποφασίσει για εφαρμογή CLLD σε αστικές περιοχές
- Ο συντονισμός μεταξύ των ταμείων κυρίως περιγράφεται υπό το πρίσμα της οριοθέτησης με σκοπό την αποφυγή της επικάλυψης

Κάποιες ιδέες για το συντονισμό των πολυταμειακών περιπτώσεων που έχουν αποφασιστεί σε άλλες χώρες:

- Κοινή ΔΑ για όλα τα ταμεία (Σουηδία)
- Κοινή Επιτροπή Παρακολούθησης (Ηνωμένο Βασίλειο)
- Καθορισμός ενός «επικεφαλής» Υπουργείου (Σλοβακία)

Στη συνέχεια ζητήθηκε από τους συμμετέχοντες να ενημερώσουμε σε φλιπ τσαρτ την κατάσταση του προγραμματισμού ως προς τρία θέματα, το κλείσιμο της επιλεξιμότητας του Άξονα 4, περίοδο που θα προκηρυχθεί η προετοιμασία για την στρατηγική της τοπικής ανάπτυξης, και περίοδος που θα έχουν επιλεγεί οι στρατηγικές τοπικής ανάπτυξης.

Άλλα εργαλεία συμβουλευτικής ικανότητας ΟΤΔ:

- Μαθαίνουν από τις παλιές ΟΤΔ, peer trainings etc
- Από ΔΑ/Αρχές Πληρωμών
- Συνεργασίες και ανταλλαγές με τα Δίκτυα
- Συναντήσεις, βίντεο συνεδριάσεις

Κάποιες ιδέες για βελτίωση ικανοτήτων:

- Επισκέψεις πεδίου
- Εκπαιδευτικές επισκέψεις σε άλλα κράτη μέλη
- Καταρτίσεις σε απλοποίηση και υποστήριξη των διακρατικών συνεργασιών
- Να δίνονται ευκαιρίες μάθησης
- Να προκύπτουν δυνατότητες ανταλλαγών κοινού ενδιαφέροντος

Στη συνέχεια παρουσιάστηκαν τα θέματα που θα απασχολήσουν την Υποομάδα LEADER/CLLD:

- Προσέγγιση της πολυταμειακότητας (σε τι ωφελεί η πολυταμειακή προσέγγιση, αγροτική-αστική συνεργασία, ένταξη των ταμείων στο επίπεδο της στρατηγικής και των έργων)
- Συστήματα υλοποίησης, (απλοποίηση, έργα-ομπρέλα, ρόλοι ΔΑ, ΑΠ, ΟΤΔ)
- Συμβουλευτική ικανότητα των ΟΤΔ (συμπεριλαμβανομένου της χρήσης της προετοιμασίας για την στρατηγική της τοπικής ανάπτυξης)
- Πώς να υποστηρίξουμε αποτελεσματικά τις διακρατικές συνεργασίες
- Μέτρηση της επιτυχίας του LEADER/CLLD (μέθοδοι παρακολούθησης και αξιολόγησης, αυτό-αξιολόγηση)
- LEADER/CLLD ως εργαλείο επίτευξης των στόχων των τοπικών στρατηγικών και κατ'επέκταση των προτεραιοτήτων του ΠΑΑ
- LEADER/CLLD Καινοτομία

Προτάθηκε από τους συμμετέχοντες άλλη μία θεματική ενότητα:

- ΟΤΔ ως επικοινωνητές

Στη συνέχεια οι συμμετέχοντες χωρίστηκαν σε ομάδες ανάλογα με το ενδιαφέρον που δήλωσε ο καθένας για να αναλυθούν σε κύκλο το κάθε ένα από τα παραπάνω θέματα.

Οι συμμετέχουσες συμμετείχαν στο θέμα «Μετρώντας την επιτυχία του LEADER/CLLD».

Από τη συντονίστρια της ομάδας ζητήθηκε να μιλήσει ο καθένας και να εκθέσει οποιαδήποτε εμπειρία έχει σε σχέση με παρακολούθηση, αξιολόγηση, αυτοαξιολόγηση και στη συνέχεια έγινε κατανομή των ιδεών σε γράφημα με δύο άξονες (επείγον-σημαντικότητα).

Από όλους αναδείχθηκε αναγκαιότητα για προσδιορισμό κοινών δεικτών αξιολόγησης για την επιλογή των τοπικών στρατηγικών, κοινών μεθοδολογιών για να έχουμε συγκρίσιμα αποτελέσματα (μέσω ομάδων εργασίας), να βρεθεί τρόπος ανάδειξης προστιθέμενης αξίας, απαιτείται συνεργασία μεταξύ ΔΑ, ΟΤΔ και Δικτύου, εστίαση στη στρατηγική, να είναι συγκρίσιμες οι πηγές που παίρνουν στοιχεία οι ΟΤΔ.

Σε ένα σύντομο δεκάλεπτο παρουσιάστηκαν πολύ επιγραμματικά τα αποτελέσματα από τους συντονιστές των εφτά ομάδων.

- Από την ομάδα μέτρησης της επιτυχίας του LEADER τονίστηκε η σημαντικότητα προσδιορισμού κοινών δεικτών αξιολόγησης και μεθοδολογίας
- Από την ομάδα των συστημάτων υλοποίησης ειπώθηκε ότι είναι πολύ χρήσιμη η πρακτική των έργων-ομπρέλα τα οποία είχαν μεγάλη επιτυχία και συντελούν την απλοποίηση διαδικασιών

- Από την ομάδα επίτευξη των στόχων του ΠΑΑ μέσω του LEADER τονίστηκε αναγκαιότητα για καλή περιγραφή μεθοδολογίας ώστε να ταιριάζουν στην τοπική στρατηγική και να συμβάλλουν στους στόχους του ΠΑΑ
- Ομάδες Τοπικής Δράσης ως επικοινωνητές - ανταλλαγές μεταξύ των ΟΤΔ για θέματα επικοινωνίας
- Συνεργασία διακρατικές προτάθηκε να ιδρυθεί ένα cluster για διακρατικές με κύριο σκοπό πώς να μειώσουμε τα προβλήματα που προέρχονται λόγω διαφορετικότητας εθνικών διαδικασιών
- Συμβουλευτική ικανότητα των ΟΤΔ προέκυψε ότι χρειάζονται εκπαίδευση σε πολλά θέματα
- Πολυταμειακότητα, πολύ δύσκολο θέμα γιατί εμπλέκονται πολλά μέρη. Δεν υπάρχει πρακτικά εμπειρία. Είναι μεγάλη πρόκληση. Είναι επείγον να σχεδιαστεί ένα σύστημα διαχείρισης. Θα πρέπει να υπάρχει συμβουλευτική ικανότητα. Οι Διευθυντές των ΟΤΔ θα πρέπει να διαχειριστούν την πολυταμειακότητα, π.χ. στη Σουηδία έχουν κοινή ΔΑ για το CLLD.

Για το θέμα LEADER – καινοτομία δεν υπήρξε ενδιαφέρον για να σχηματιστεί ομάδα και δεν συζητήθηκε.

Ο Μάρκος Χόλζερ θέλοντας να κλείσει την ημέρα ανέφερε ότι ήταν πολύ ικανοποιημένος από τη δουλειά και τα αποτελέσματα της σημερινής συνάντησης.

Ο Πωλ Στότο ανακεφαλαιώνοντας ανέφερε ότι το LEADER είναι η μόνη πολιτική όπου δίνει τη δυνατότητα να αποφασίζονται όλα από το τοπικό επίπεδο (bottom up). Είναι πολύτιμο εργαλείο και οι αγροτικές περιοχές πρέπει να αισθάνονται περήφανες που έχουν αυτό το εργαλείο. Το επόμενο βήμα του LEADER είναι η πολυταμειακότητα. Πρέπει να διασφαλιστεί ότι ο σχεδιασμός των διαδικασιών θα μεγιστοποιήσει τις δυνατότητες που δίνονται και με τη συμβολή της Υποομάδας να σιγουρευτεί επίσης ότι θα εκμεταλλευτούμε στο μέγιστο βαθμό την ευκαιρία αυτή.

Το πιο δυνατό μήνυμα είναι ότι υπάρχουν ήδη οι δεσμοί μεταξύ όλων των εκπροσώπων της Υποομάδας και ότι απλά θα πρέπει ο καθένας από εμάς να γνωρίζει πρόσωπα τα οποία θα είναι υπεύθυνα να μας παρέχουν την κατάλληλη πληροφόρηση (ΟΤΔ, Διακρατικές συνεργασίες κλπ). Θα πρέπει να κάνουμε ένα συνδυασμό των εργαλείων που έχουμε για να συνεχίσουμε τη δουλειά μας.

Εκτός από τις ίδιες τις ημέρες που θα πραγματοποιούνται οι συναντήσεις της Υποομάδας, στον ενδιάμεσο χρόνο που θα μεσολαβεί μεταξύ αυτών των συναντήσεων θα απαιτείται από τους διοργανωτές εργασία από όλους τους εκπρόσωπους.

Για την επόμενη συνάντηση ζητήθηκε η συμβολή όλων των εκπροσώπων όσον αφορά τις διακρατικές συνεργασίες και να παρέχουμε κάποια καλά παραδείγματα.

Με αυτή τη συνάντηση έκλεισε ο πρώτος κύκλος συναντήσεων της Οργανωτικής Δομής των Δικτύων (Ολομέλεια, Ομάδα Καθοδήγησης και οι δύο Υποομάδες Καινοτομίας και LEADER/ CLLD) και άμεσα θα γίνει μία αποτίμηση από το ΕΔΑΑ.

Οι παρουσιάσεις της συνάντησης βρίσκονται στο <https://enrd.ec.europa.eu/en/en-rd-events-and-meetings/Leader-CLLD-subgroup-20150421>

Οι εκπρόσωποι της Υποομάδας LEADER/ CLLD

Γαβριέλα Μιχαήλ   Παρασκευή Θωμοπούλου